

Vzdělávání žáků s OMJ pohledem ČŠI

Mgr. Eva Tučková, Oddělení kanceláře ústředního školního inspektora



Počty dětí/žáků cizinců ve vzdělávání

Děti v předškolním vzdělávání

Sledovaný parametr ČR (statistika MŠMT)	Stav ve školním roce			
	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Počet dětí v PV celkem	357 598	360 490	369 205	364 491
Podíl cizinců v PV (v %)	3,3	3,4	5,3	5,3
<i>z toho ukrajinské národnosti (v %)</i>	24,7	25,2	54,8	54,1

V některých regionech se kumuluje více dimenzí znevýhodnění

dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí

dětí cizinců



Počty dětí/žáků cizinců ve vzdělávání

Žáci v základních školách

Sledovaný parametr ČR (statistika MŠMT)	Stav ve školním roce		
	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Počet žáků v ZŠ celkem	964 571	1 007 778	1 000 346
Podíl cizinců celkem v ZŠ (v %)	3,2	7,2	7,1
z toho ukrajinských žáků (v %)	1,0	5,0	4,8

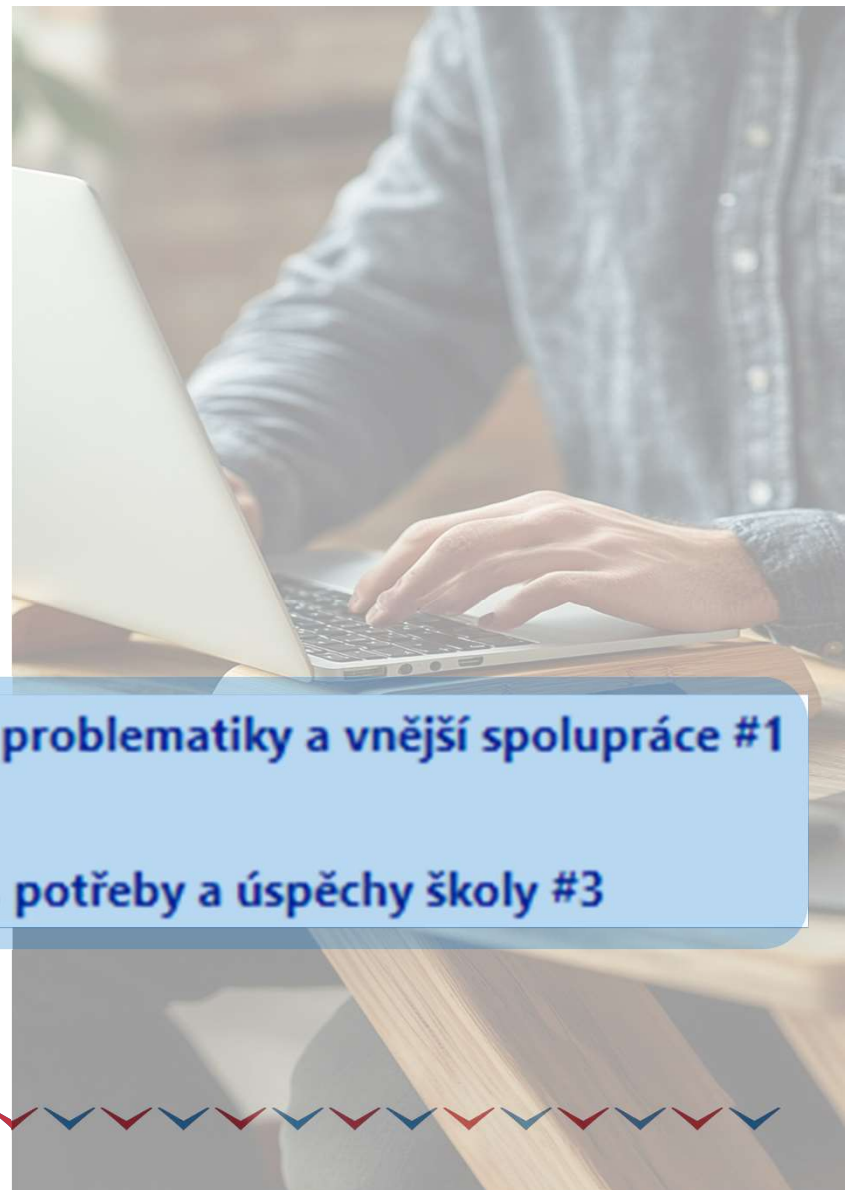
Žáci ve středním vzdělávání

Sledovaný parametr ČR	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Počet žáků v SŠ	446 254	463 200	484 758
z toho počet cizinců	10 053	14 128	17 184
z toho počet Ukrajinců	3 112	7 062	9 643



Integrace a vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem PV, ZV, SV (formuláře pro TZ 2022/23)

- Počet žáků s odlišným mateřským jazykem, koordinace problematiky a vnější spolupráce #1
- Výuka Českého jazyka jako druhého jazyka #2
- Způsoby podpory žáků s odlišným mateřským jazykem, potřeby a úspěchy školy #3



Ze shrnutí hlavních zjištění, TZ 22/23

- Celkově klesala kvalita výuky s rostoucím podílem žáků s OMJ ve třídách (hospitovaných hodinách)
- ✓ Vztahy žáků s odlišným mateřským jazykem s ostatními žáky jsou v navštívených školách dle hodnocení škol na dobré úrovni
- ✓ Ve dvou třetinách základních škol s třídami s převahou ukrajinských žáků byla komunikace s jejich zákonnými zástupci na srovnatelné úrovni jako komunikace se zákonnými zástupci ostatních žáků
- [Česká školní inspekce - Tematická zpráva – Integrace a vzdělávání dětí a žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka \(csicr.cz\)](https://csicr.cz)



K učení dochází když....

... probíhá kognitivní aktivizace žáků

VZ ZV 23/24

Člověk a jeho svět na 1. stupni
a naukové předměty na 2. stupni
(zeměpis, dějepis, přírodopis a fyzika)

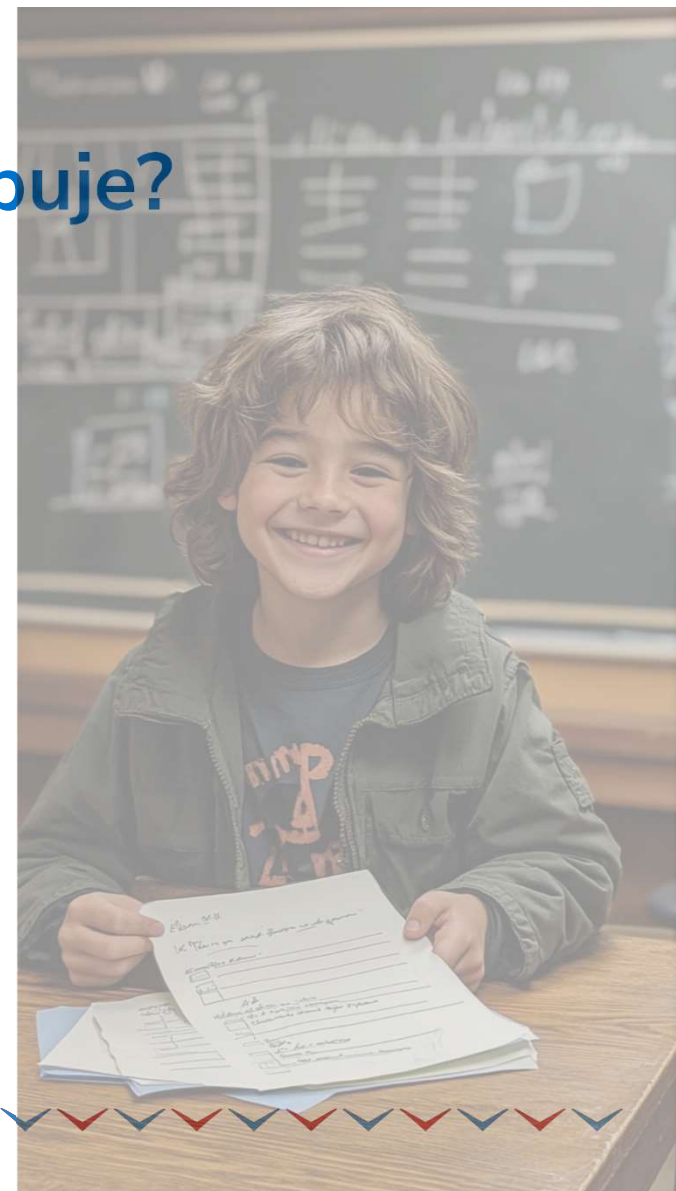


Co žákovi pomůže při učení, co potřebuje?

Dělá žák pokroky? Jak to zjistím?

A jak to o sobě zjistí žák?

Hodnocení, jehož předmětem je pokrok každého žáka v rámci jeho aktuálních možností a předpokladů, se ve větším rozsahu realizuje v předmětech s nejvyšší časovou dotací nebo v předmětech, pro jejichž výuku je nutné dodržet určený počet žáků ve skupině (cizí jazyky).



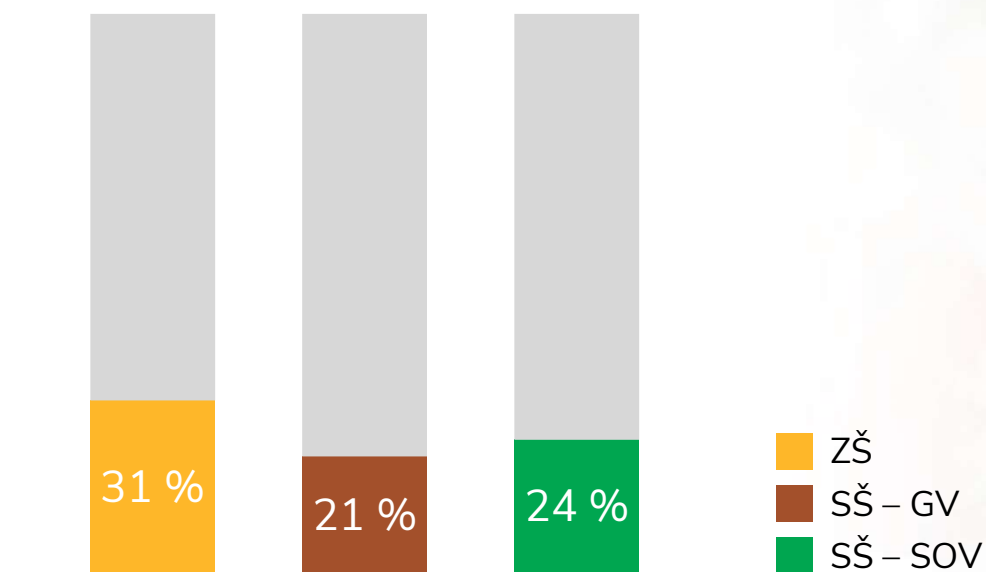
Vybrané znaky škol s výrazným pozitivním posunem (SA 23/24)

- ✓ Vzájemná **důvěra** mezi žáky a učiteli.
- ✓ **Zájem** o žáky ve výuce i mimo ni (starosti, nálady, potřeby, znalost jejich rodinného zázemí).
- ✓ **Funkční komunikace** uvnitř pedagogického sboru (sdílení informací týkající se výuky i projevů žáků).
- ✓ Průběžné **posilování kompetencí učitelů** (řízení třídy, projevy chování žáků, pedagogické přístupy, formy hodnocení žáků).
- ✓ Stanovení a **respektování pravidel** všemi aktéry ve škole (žáci, učitelé, nepedagogové, ředitel)



Přibližně čtvrtina ředitelů nevěnuje podpoře učitelům adekvátní pozornost

2.3 Vedení školy usiluje o zajištění optimálních personálních podmínek pro vzdělávání, cíleně pečuje o naplnění relevantních potřeb každého pedagoga a jeho profesní rozvoj, vytváří podmínky pro výměnu pedagogických zkušeností s dalšími školami a účinně podporuje začínající pedagogy.



vyžadující zlepšení



nevyhovující



Ve vzdělávacím systému ČR se nadále nedaří
uspokojivě identifikovat žáky nadané, resp.
mimořádně nadané.....

...týká se to i žáků s OMJ



Vztahy dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem a ostatních dětí a žáků

Mezi dětmi a žáky s OMJ a ostatními dětmi a žáky byly zaznamenány **převážně pozitivní vztahy**.

Při začleňování dětí a žáků je hlavním problémem **jazyková bariéra**, jako problematická je rovněž vnímána jazyková bariéra zákonných zástupců těchto dětí a žáků.

Přibližně 2/3 ZŠ řadily tyto aspekty k nejzávažnějším v pohledu na vzdělávání dětí a žáků s OMJ.



Inspekční činnost probíhá standardizovaně



**Kritéria hodnocení podmínek,
průběhu a výsledků vzdělávání**



**Formuláře
pro inspekční činnost**

Interní materiál



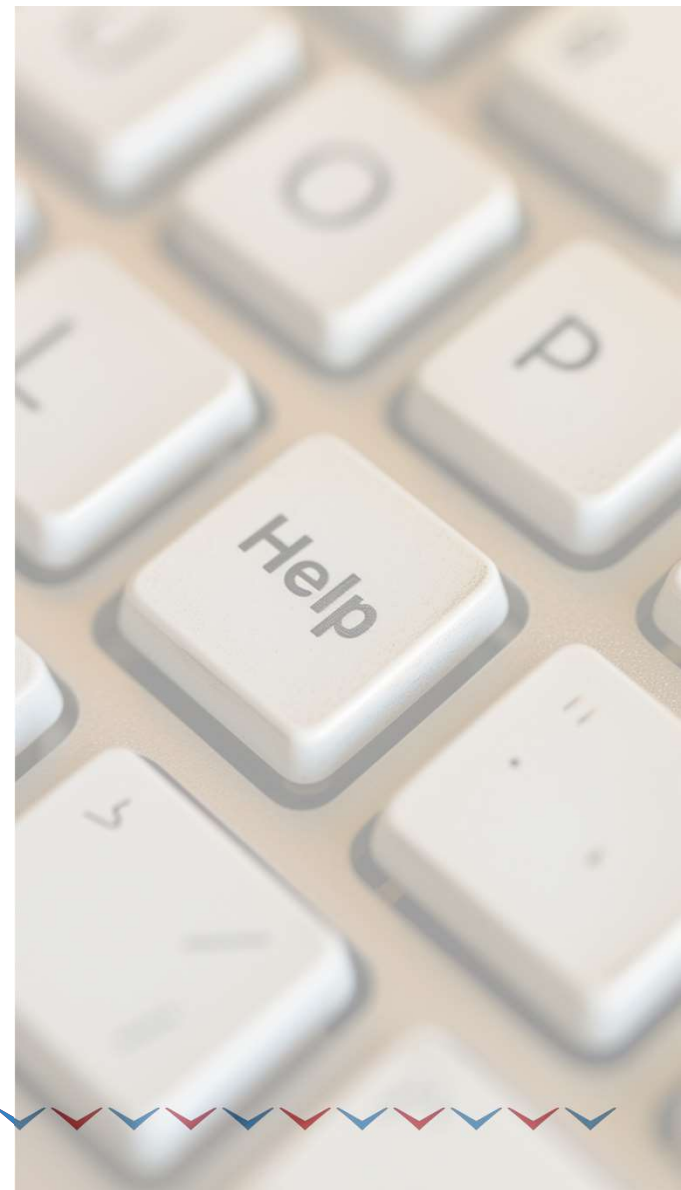
Metodický materiál MŠMT k poskytování bezplatné jazykové přípravy v předškolním a základním vzdělávání, 2024

4.4 POSTUP PŘI ZAŘAZENÍ DO JAZYKOVÉ PŘÍPRAVY

- § Ředitel kmenové školy vyrozumí zákonného zástupce žáka, který má nárok na jazykovou přípravu, do 1 týdne po přijetí žáka do školy o možnosti jazykové přípravy a o organizaci tohoto vzdělávání. Ředitel kmenové školy poskytne žákovi informace o jazykové přípravě, o tom, zda je daná škola školou určenou, stručnou informaci o právní úpravě a odkáže na seznam krajského úřadu. Žák má na jazykovou přípravu nárok, není však povinen se jí účastnit.



Metodická podpora ČŠI (Helpdesk)



[ECML.AT](#)[TRAINING WORKSHOPS](#)[MODULES AND RESOURCES](#)[TEAM](#)[TEACHING UNITS](#)[FR](#)

Supporting Multilingual Classrooms



Supporting multilingual classrooms

This initiative provides training workshops to help member states ensure access to quality education for migrant learners which will help bridge the attainment gap between these learners and non-migrant pupils - highly developed linguistic competences become key transversal competences to support learning, employability and social cohesion.

[#MultilingualClassrooms](#) [#ECML](#)

<https://multilingualclassrooms.ecml.at/>

Školení
listopad 2024



The screenshot shows the homepage of the European Centre for Modern Languages (ECML) website. The header includes navigation links: NEWS, ABOUT US, THEMES, PROGRAMME, TRAINING & CONSULTANCY, EC COOPERATION, and RESOURCES. There are also language selection buttons for FR and DE. The main banner features a stylized map with purple location pins and the text "Promoting excellence in language education" and "European Centre for Modern Languages of the Council of Europe". Below the banner, a breadcrumb trail reads: HOME > PROGRAMME > PROGRAMME 2015-2019 > LANGUAGES OF SCHOOLING. The main heading is "A roadmap for schools to support the language(s) of schooling", accompanied by a purple circular icon with a white arrow. The text describes the ROADMAP as a tool for schools to develop a whole-school strategy for language education. It lists three key questions: "What can schools do to help all students succeed?", "How can a school identify and address language needs?", and "What is the benefit of a whole-school approach that facilitates access to the language(s) of schooling?". A button labeled "To the ROADMAP self-assessment tool" is provided. At the bottom right, there are social media icons for Facebook, Twitter, and Email, along with a "Cite this resource" button and a "Flyer" download icon. The URL "www.ecml.at/roadmapforschools" is also displayed.

HOME > PROGRAMME > PROGRAMME 2015-2019 > LANGUAGES OF SCHOOLING

A roadmap for schools to support the language(s) of schooling

The ROADMAP enables schools to set up a tailor-made whole-school strategy to support the development of students' competences in the language(s) of schooling. The web-based tools help schools to develop the linguistic and critical thinking skills ALL students need in ALL subjects for learning and school success.

Available in [English](#), [French](#), [German](#), [Finnish](#) and [Swedish](#).

[To the ROADMAP self-assessment tool](#)

- What can schools do to help all students succeed?
- How can a school identify and address language needs?
- What is the benefit of a whole-school approach that facilitates access to the language(s) of schooling?

www.ecml.at/roadmapforschools

[f](#) [t](#) [e](#) [Cite this resource](#) [Flyer](#)



Děkuji vám za pozornost

Mgr. Eva Tučková, Oddělení kanceláře ústředního školního inspektora, ČŠI
zástupce ČR v Evropském centru pro moderní jazyky (ECML) při Radě Evropy
eva.tuckova@csicr.cz

